

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔՆՆՉԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՈՒՄ ԻՆՔՆԱՎԱՐ
ՊԱՇՏՈՆ ԶԲԱՂԵՑՆՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ԹԵԿՆԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ
ԸՆԴԳՐԿՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն ուսուցման ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր) ներառում է Հայաստանի Հանրապետության քննչական կոմիտեում (այսուհետ՝ Կոմիտե) ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձանց (այսուհետ՝ քննիչների) թեկնածությունների 2021թ. ցուցակում ընդգրկված անձանց(այսուհետ՝ Ունկնդիր) մասնագիտական պատրաստման կրթական չափորոշիչները, ուսուցման ձևը, ուսումնառության ժամաքանակը և ժամանակացույցը, ինչպես նաև դասավանդվող առարկայական կուրսերի համառոտ նկարագիրը:

2. Ծրագիրը մշակվել է Կոմիտեի նախագահի 2021 թվականի մարտի 2-ի թիվ 9-Լ հրամանի հիման վրա:

3. Ծրագիրը նպատակաուղղված է Ունկնդիրների մոտ քննիչի պաշտոնում գործելու համար անհրաժեշտ կարողությունների, հմտությունների ձևավորմանը, մասնագիտական գիտելիքների ծավալի ընդլայնմանը: Մասնագիտական պատրաստման գործընթացը նպատակաուղղված է ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցերի, ՀՀ քրեական դատավարության արդի հարցերի, կրիմինալիստիկական տակտիկայի և մեթոդիկայի, փորձաքննությունների արդի հնարավորությունների վերաբերյալ Ունկնդիրների գիտելիքների ծավալի ընդլայնմանը և կարողությունների ու հմտությունների ձևավորմանը:

4. Ծրագիրն իրականացվում է առկա ուսուցման ձևով՝ լսարանային ուսուցման և փորձաշրջանի եղանակներով:

5. Ծրագիրն իրականացվում է երկու խմբով: Յուրաքանչյուր խմբի դասընթացների ընդհանուր ժամաքանակը սահմանվում է 100 ակադեմիական ժամ և 6 ակադեմիական ժամ քննաշրջանի համար: Ուսումնառությունն առավելապես իրականացվում է դասավանդման ինտերակտիվ մեթոդներով:

6. Փորձաշրջանը կազմակերպվում է անհատական ծրագրին համապատասխան, որում ընդգրկվում են փորձաշրջանի ընթացքում պարտադիր կատարման ենթակա առաջադրանքներ: Փորձաշրջանի ընդհանուր տևողությունը 3 ամիս է: Փորձաշրջանի ավարտին յուրաքանչյուր ունկնդիր գնահատվում է դրական կամ բացասական:

7. Ուսումնառության ընդհանուր տևողությունը Ծրագրով սահմանված ուսումնառության ժամանակացույցի համաձայն սահմանվում է հետևյալ կերպ. 1-ին խումբը՝ 2021 թվականի մայիսի 10-ից սեպտեմբերի 14-ը, 2-րդ խումբը՝ մայիսի 31-ից հոկտեմբերի 5-ը:

II. ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Խումբ I

	Դասընթացների ժամաքանակ	Քննաշրջանի ժամաքանակ	Փորձաշրջանի տևողություն	Ընդհանուր ժամաքանակ (տևողություն)
Ուսուցման 1-ին հատված (մայիսի 10 – հունիսի 11)	100 ժամ (4 դասընթաց) (մայիսի 10 – մայիսի 28)	6 ժամ (2 քննություն) (մայիսի 31 – հունիսի 11)		106 ժամ
Ուսուցման 2-րդ հատված (հունիսի 14 – սեպտեմբերի 14)			3 ամիս (հունիսի 14 – սեպտեմբերի 14)	3 ամիս
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	100 ժամ	6 ժամ	3 ամիս	106 ժամ և 3 ամիս

Խումբ II

	Դասընթացների ժամաքանակ	Քննաշրջանի ժամաքանակ	Փորձաշրջանի տևողություն	Ընդհանուր ժամաքանակ (տևողություն)
Ուսուցման 1-ին հատված (մայիսի 31 – հուլիսի 2)	100 ժամ (4 դասընթաց) (մայիսի 31 – հունիսի 18)	6 ժամ (2 քննություն) (հունիսի 21 – հուլիսի 2)		106 ժամ
Ուսուցման 2-րդ հատված (հուլիսի 5 – հոկտեմբերի 5)			3 ամիս (հուլիսի 5 – հոկտեմբերի 5)	3 ամիս
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	100 ժամ	6 ժամ	3 ամիս	106 ժամ և 3 ամիս

III. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԻ (ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ) ՑԱՆԿ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
1.	IC-J-009-21	Փորձագիտական գործունեությունը և դատական փորձաքննությունների ժամանակակից հնարավորությունները	20
2.	IC-Q-003-21	ՀՀ քրեական դատավարության արդի հարցեր	20
3.	IC-Q-043-21	ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցեր	30
4.	IC-Q-052-21	Կրիմինալիստիկական տակտիկա և մեթոդիկա	30

IV. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԻ (ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ) ՀԱՄԱՌՑ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

1. IC-J-009-21. Փորձագիտական գործունեությունը և դատական փորձաքննությունների ժամանակակից հնարավորությունները

Դասընթացը պայմանավորված է փորձագիտական գործունեության և փորձաքննությունների վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման, համարժեք և արդյունավետ փորձաքննությունների նշանակման կարողությունների ձևավորման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- դատական փորձաքննության տեսական-իրավական հիմնախնդիրները,
- փորձագիտական գործունեությունը և դրա առանձնահատկությունները,
- քրեական վարույթում փորձաքննությունների (դատական հետքաբանություն, պայթյունատեխնիկական, դատաբժշկական, դատահոգեբանական, դատահոգեբուժական, նյութագիտական, դատաձեռագրաբանական, դատաձգաբանական, դատահամակարգչատեխնիկական և այլ) ժամանակակից հնարավորությունները, դրանց նշանակման հիմքերի, կարգի, բովանդակության, փորձաքննությունների կատարման և արդյունքների գնահատման վերաբերյալ հիմնահարցերը:

Գնահատումն իրականացվում է բանավոր եղանակով՝ IC-Q-052-21 դասընթացի հետ համատեղ:

2. IC-Q-003-21. ՀՀ քրեական դատավարության արդի հարցեր

Դասընթացն անհրաժեշտ է քրեական դատավարության ոլորտում նոր իրավական զարգացումները մատուցելու, ՀՀ մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերի կիրառման գործնական հարցերի, վիճահարույց հարցերի շուրջ ՀՀ սահմանադրական դատարանի և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումների, ՀՀ քրեական դատավարության նոր օրենսգրքի նախագծում սահմանված իրավակարգավորումների էության և տրամաբանության վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու, ինչպես նաև դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ձևավորելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- քրեական գործի հարուցումը, քրեական հետապնդումը և դրա տեսակները,
- քրեական գործով վարույթի կասեցումը, կարճումը և քրեական հետապնդումը դադարեցնելը,
- ապացույցների հասկացությունը և տեսակները, ապացուցումը քրեական դատավարությունում,
- ՕՀԳ արդյունքների օգտագործումը որպես ապացույց,
- քննչական ենթակայության հիմնախնդիրները ՀՀ քրեական դատավարությունում,
- ձերբակալումը, ձերբակալված անձի իրավական կարգավիճակը,
- կալանավորումը և խափանման այլ միջոցները,
- առանձին քննչական գործողությունների դատավարական առանձնահատկությունները,
- քաղաքացիական հայցը քրեական դատավարությունում.
- դատական վերահսկողությունը մինչդատական վարույթում.
- մեղադրական եզրակացություն կազմելը և գործը դատարան ուղարկելը,
- քրեական գործերով իրավական օգնությունը,
- անչափահասների մասնակցությամբ իրականացվող քրեական վարույթի առանձնահատկությունները,

- բժշկական բնույթի հարկադրական միջոցներ կիրառելու մինչդատական վարույթը:

Դասընթացի շրջանակում բարձրացված հարցերը կքննարկվեն նաև «ՀՀ քննչական կոմիտեի մասին» ՀՀ օրենքի և ՀՀ քննչական կոմիտեի ներքին իրավական ակտերի համատեքստում:

Գնահատումն իրականացվում է բանավոր եղանակով՝ IC-Q-043-21 դասընթացի հետ համատեղ:

3. IC-Q-043-21. ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցեր

Դասընթացը անհրաժեշտ է քրեական իրավունքի ոլորտում իրականացված և իրականացվող բարեփոխումների, վիճահարույց հարցերի շուրջ ՀՀ սահմանադրական դատարանի և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումների վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու, ինչպես նաև դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ձևավորելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- հանցագործության փուլերի որակման հիմնահարցերը,
- հանցակցությունը, որակման առանձնահատկությունները,
- սպանությունների քրեաիրավական բնութագիրը և որակման առանձնահատկությունները,
- հափշտակությունների որակման առանձնահատկությունները,
- զինվորական ենթակայության կարգի և զինծառայողների կանոնադրային փոխհարաբերությունների դեմ ուղղված հանցագործությունների քրեաիրավական խնդիրները,
- մարդու և քաղաքացու սահմանադրական իրավունքների և ազատությունների դեմ ուղղված հանցագործությունների որակման առանձնահատկությունները,
- ընտանիքի և երեխայի շահերի դեմ ուղղված հանցագործությունների որակման առանձնահատկությունները,
- թմրամիջոցների կամ հոգեներգործուն նյութերի ապօրինի շրջանառության վերաբերյալ հանցագործությունների որակման առանձնահատկությունները,
- կիբեռհանցագործությունների որակման առանձնահատկությունները,
- քրեական ենթամշակույթին առնչվող արարքների որակման հիմնահարցերը.
- խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների որակման հիմնահարցերը.

• ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորությունների բովանդակությունը (այդ թվում՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության Մարդու իրավունքների վերաբերյալ հիմնական պայմանագրերը, դրանց կիրառման առանձնահատկությունները, ինչպես նաև «Քաղաքական և քաղաքացիական իրավունքների մասին» միջազգային դաշնագրում ամրագրված իրավունքները, ինչպես նաև դրանց ներպետական օրենսդրությունում կիրառելիության և Կամբոջի արձանագրությամբ հասանելի դարձած ընթացակարգերի հարցերը):

Դասընթացի ընթացքում բարձրացված հարցերը կքննարկվեն նաև «ՀՀ քննչական կոմիտեի մասին» ՀՀ օրենքի և ՀՀ քննչական կոմիտեի ներքին իրավական ակտերի համատեքստում:

Գնահատումն իրականացվում է գրավոր եղանակով՝ IC-Q-003-21 դասընթացի հետ համատեղ:

4. IC-Q-052-21. Կրիմինալիստիկական տակտիկայի և մեթոդիկայի արդի հարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է կրիմինալիստիկական տակտիկայի և մեթոդիկայի վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու և դրանք պատշաճ կենսագործելու կարողություններ ձևավորելու անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- դեպքի վայրի զննության տակտիկան,
- առանձին քննչական գործողությունների (քննչական փորձարարությունը, ճանաչման ներկայացնելը, խուզարկություն, նմուշներ ստանալը և այլն) տակտիկան,
- հարցաքննության տակտիկական մեթոդներն ու առանձնահատկությունները,
- քրեագիտական վարկածը և քննության պլանավորումը,
- հանցագործության մեխանիզմի հասկացությունը,

- քրեագիտական իդենտիֆիկացիան, հասկացությունը,
- քրեագիտական դիագնոստիկան, հասկացությունը,
- ապացույցների ամրագրման տեխնիկա-քրեագիտական մեթոդները և ձևերը,
- քրեագիտական լուսանկարահանումն ու տեսաձայնագրումը.
- առանձին հանցագործությունների քննության մեթոդիկան:

Դասընթացի շրջանակում բարձրացված հարցերը կքննարկվեն նաև «ՀՀ քննչական կոմիտեի մասին» ՀՀ օրենքի և ՀՀ քննչական կոմիտեի ներքին իրավական ակտերի համատեքստում:

Գնահատումն իրականացվում է բանավոր եղանակով՝ IC-J-009-21 դասընթացի հետ համատեղ: